

Dvojmesačník, január – február 2019

Trenčín región

I/IV

číslo 1
ročník 4

Pod snehom

**Udrží sa zimná perina
pod Strážovom do jari?**

Turistická polícia

Vymrznutý Lopeník

strana 6–7

Tradície

Pesničky mojej mamy

strana 8

Servis

TOP podujatia 2019

strana 14

ISSN 2453-7942
9 772453 794003

17 >

Predsavzatia

Poznáme to všetci. S novým rokom prichádza množstvo predsavzatí. Niektorí si kúpi permanentku do telocvične

(ktorú po dvoch týždňoch stratí alebo časom prepadne), niektorí sa zaprisahávajú, že si ďalšiu cigaretu už nezapália, no na Troch kráľov utekajú na benzínku kúpiť si „záchranný nikotinový balíček“. Chceme viac čítať, viac času tráviť s rodinou, v prírode, požiadať o vyšší plat, chceme schudnúť, žiť zdravo a precestovať pol zemegule. Nový rok je ideálnym časom na zmeny, výzvy či nové dobrodružstvá. Ako to však pri predsavzatiach na prelome rokov končí, všetci dobre vieme... Krásne to vyjadruje staré známe: „Fajčiť sice neprestanem, zato piť budem.“ :-) Predsavzatie si však môžeme dať kedykoľvek v roku. Napríklad ako ľudia, ktorí sa zapojili do Vrchárskej koruny Trenčianska. Cyklisti, turisti a bežci si dali do tela a zdolali dvadsiatu zadaných etáp. Milujem turistiku, väčšinou sa však do prírody vyberiem nečakane, bez dlhších priprav – ako sa hovorí, nečakané akcie sú tie najlepšie. Jednoducho, ak večer zistím, že na druhý deň ma nečaká žiadne fotenie, obvolám overených partákov a ráno vyrážame. Keď však v decembri KOCR – Trenčín región hodnotil uplynulý ročník Vrchárskej koruny, povedal som si: „Toto je ono. Toto musí byť moje predsavzatie na rok 2019. Zapojiť sa do Vrchárskej koruny aktívne ako turista.“ A keď nabudúce obvolám overených partákov, tak pôjdeme rad za radom podľa VKT. A čo vy? Nepridáte sa? Už teraz sa teším na nové zážitky, nové pohľady a výhľady, na zaujímavé fotky. A keď počas výletov niečo zaujímavé zažijete aj vy, podelte sa o to aj s nami. Dúfam, že aj náš dvojmesačník Trenčín región vám ponúkne počas roka niekoľko zaujímavých tipov, ako a kde stráviť chvíle voľna – sami, s rodinou či s priateľmi.

Rado Stoklasa,
šéfredaktor

Projekt, ktorý plní svoje poslanie

Prvé a najväčšie cykloturisticke podujatie na Slovensku – Vrchárska koruna Trenčianska (VKT) spája profesionálnych i amatérskych športovcov.

Predstavuje im rozmanitosť regiónu, turistické atrakcie či cyklotrasy. Adept na jej úspešné zdolanie musí pokoriť 20 vopred vybraných vrcholov na bicykli alebo pešo. Terén zvládnu športovci od najmladších až po tých najstarších. „Počas troch rokov VKT sa počtom účastníkov blížíme k tisícke. Zaujímavosťou

je, že medzi nimi nie sú len Slováci, ale aj Česi, Švédi či Nemci,“ povedal Radoslav Tilandy, ktorý je jedným zo zakladateľov VKT. „Štartovné sa nikdy neplatilo a ani sa platiť nebude. Je to aj vďaka partnerom, ktorí nám pri organizácii pomáhajú. Sú to najmä Trenčiansky samosprávny kraj a Krajská organizácia cestovného ruchu (KOCR) Trenčín región,“ dodal Tilandy.

Všetky trasy sa v roku 2018 podarilo absolvovať celkom 126 cyklistom a 52 turistom. „VKT je

podujatie, ktoré nemá špecifickú cieľovú skupinu. Zúčastniť sa jej môžu úplne všetci a to je naozaj výnimočné. Najmladší tohtoročný účastník nemá ani rok a myslím, že práve spájanie rodín a aktívne trávenie voľného času je pravou podstatou tohto projektu,“ uviedla výkonná riaditeľka KOCR Trenčín región Eva Frývaldská. Dvadsať zdolaných vrcholov znamenalo v uplynulom ročníku VKT približne 192 kilometrov s takmer 9-kilometrovým prevýšením. (red)

Bedeker krstili minerálnou vodou

Turistické bedekre obsahujú prehľadné a najmä užitočné informácie o destináciách v rôznych jazykových mutáciách a pre lepšiu orientáciu v nich nechýba ani mapa. Takýto bedeker najnovšie vytvorila aj KOCR Trenčín región v spolupráci s vydavateľstvom The Slovak Spectator.

Knižný sprievodca má až 110 strán, pričom texty sú v slovenskej a anglickej verzii. Obsahuje prehľad lákavých turistických miest naprieč celým Trenčianskym krajom.

„Celý sprievodca vychádza v edícii Spectacular Slovakia, čiže cestovateľskej edícii, ktorú vytvára moderný medzinárodný tím – v tomto prípade to bolo 10 ľudí, medzi nimi 2 Američania a 1 Britka. Sprievodca je spracovaný tak, že sa na jednotlivé turistické miesta nepozeralme len ako na turistické

lokalitu, ale na miesta, za ktorými sú príbehy ľudí. Nájdete tam napríklad príbeh sprievodcu v Pružinskej dúpnej jaskyni, miestneho nadšenca, ktorý sa stará o to, aby ľudia zažili špecifickú atmosféru tejto jaskyne,“ ozrejmil jedinečný prístup k zostaveniu brožúry Ján Pallo, riaditeľ vydavateľstva The

Slovak Spectator. Nový turistický bedeker bol uvedený do života minerálnou vodou z trenčianskeho regiónu. Turisti si ho budú môcť zakúpiť vo všetkých väčších kníhkupectvách a uvažuje sa aj nad predajom v turisticko-informačných kanceláriách či priamo pri turistických atrakciách. (ras)

Eurobankovka pre zberateľov

Historický a architektonický skvost kúpeľov Trenčianske Teplice a kúpeľného mesta vôbec je bezpochyby Hammam. Postavili ho v roku 1888 a k svojim 130. narodeninám dostala táto stavba v maurskom štýle jedinečný darček. Vydanie vlastnej nulovej eurobankovky.

Na zberateľskej bankovke sa vyníma interiér odpočívárne Hammam. Podľa Vladislava Klajbana z Euro Souvenir Slovensko ide v rámci slovenských vydání o vôbec prvý motív s interiérom budovy. Medzi zberateľov, ale aj milovníkov kúpeľov sa celkovo dostane až 10-tisíc nulových eurobankoviek. A hoci bankovkou v bežných obchodoch nezaplatíte, obsahuje všetky ochranné prvky. Nulová bankovka však postupne naberaá na zberateľskej hodnote a už dnes je na Sloven-

sku zberateľským fenoménom. Významne prispieva k podpore cestovného ruchu, a to naprieč históriou, kultúrou aj turizmom. Bankovka s vyobrazeným Hammamom sa dostala do rodiny nulových eurobankoviek, kde ju

z nášho kraja čakala bankovka s motívom Bojnického zámku, Národnej ZOO Bojnice, ale aj kvetinovej topánky, typického symbolu Partizánskeho.

(ras)

Návštevnosť kraja stále rastie

Trenčiansky kraj je medzi domácimi aj zahraničnými turistami vyhľadávanou destináciou. Z hľadiska návštevnosti aj počtu prenocovaní si drží stabilné 5. miesto spomedzi všetkých slovenských krajov. „Prvenstvom sa náš kraj môže pochváliť v priemernom počte prenocovaní, tzn. že turisti u nás priemerne strávili až 3,7 dňa, čo je najviac z celého Slovenska. Potešilo nás aj to, že trenčiansky región mal v prvom polroku najväčšie tempo rastu prenocovania zahraničných návštevníkov v rámci celej SR, a to až 17,5 percenta,“ priblížil predseda KOCR Trenčín región Juraj Gerlici. V prvom polroku 2018 trenčiansky región navštívilo 173 588 návštevníkov, čo je takmer o 1000 viac ako v rovnakom období minulého roku. (vb)

zdroj: eurosouvenir.sk

Poznáme víťazov fotografickej súťaže

foto: Veronika Kadlecová

Jesenná atmosféra má pre fotografov svoje čaro. A keďže v tomto farebnom období vzniká mnoho zaujímavých snímok, KOCR Trenčín región pre fotonadšencov pripravila fotosúťaž „Trenčiansky región hrá farbami“.

Na fotky sa odborným okom pozrela komisia v zložení Radovan Stoklasa (fotoreportér), Barbora Varga-Petríková (riaditeľka umeleckej Galérie M. A. Bazovského v Trenčíne) a fotograf Eduard

Genserek (aktuálny držiteľ ocenenia Slovak Press Photo)

Porota pri výbere hľadala na viaceré faktory kvality fotografie. Prvú selekciu urobila verejnosť, nakoľko sa do užšieho výberu dostalo prvých 10 fotografií s najvyšším počtom hlasov. Práve na tento fakt komisia apelovala a rozhodla sa okrem toho ohodnotiť ďalších troch fotografů. Dôvodom bola vysoká umelecká hodnota, výborná kompozícia, nálada fotografie či celková pro-

Trenčiansky región hrá farbami

fesionalnosť, ktorá však nedostala dosť hlasov verejnosti. Najviac hlasov širokej verejnosti a prvé miesto získala Veronika Kadlecová za fotografiu „Západ slnka a let balónom“, ktorá sa môže tešiť na športovú kameru. Na druhom mieste sa umiestnil Tomáš Mikula a jeho fotografia „Západ slnka nad Vršateckými bradlami“. Ako tretia vyhrala Terézia Bieliková a jej „Pavučina“. Porota následne ocenila ďalších troch fotografů, a to Andreu Cagalovú a „Lost Highway – horský priechod Machnáč v jesenných farbách“ (1. miesto), Ľubomíra Drápala za

fotku „Z Manína I“ (2. miesto) a Filipa Mičundu za „Jeseň v dedine“ (3. miesto).

Do jesennej fotosúťaže „Trenčiansky región hrá farbami“ sa prihlásilo 119 fotografů a porota hodnotila 249 fotografií. Súťažné fotografie podporilo celkovo 2020 hlasujúcich. Všetky fotografie majú šancu prispieť k propagácii turistických atrakcií Trenčianskeho kraja a môžu byť použité na webovom sídle KOCR Trenčín región, v dvojmesačníku „Trenčín región“, v tlačенých propagačných materiáloch, publikáciách či PR článkoch. (bas)

foto: Andreu Cagalová

Pravá krása slovenskej dediny

Pre niekoho je to miesto, ktoré si zachovalo svoj pôvodný historický charakter a príznačnú ľudovú architektúru. Turisti zase ocenia množstvo prírodných zákutí, ktoré môžu v rámci Papradňanskej doliny prebádať.

Rozlohou pomerne malá dolina sa nachádza v severnej časti Trenčianskeho kraja. Tvoria ju štyri dedinky – Jasenica, Stupné, Brvnište a Papradno, ktorého chotár siaha až k hraniciam s Českou republikou. Papradno je navyše s asi 2 500 obyvateľmi najväčšou obcou Považskobystrického okresu. Pozoruhodná je aj jeho rozloha – viac ako 56 kilometrov štvorcových.

Cez dolinu preteká riečka Papradňanica, ktorá pramení na južných svahoch Malého Javorníka vo výške približne 860 metrov nad morom. Od svojho prameňa najskôr tečie východným smerom do osady Podjavorník. Následne sa stáča a ďalej pokračuje juhovýchodným smerom. Do Váhu sa vlieva v blízkosti Podvažia.

Pre celý tento región sú charakteristické domčeky so zachovanou ľudovou architektúrou, ako aj takzvané „bačovy“. Zrubové domy stojace na kopaniciach, v osadách a na samotách pochádzajú ešte zo začiatku 20. storočia. Ide o typickú ukážku architektúry valachov, ktorí toto územie

Predstavujeme PAPRADŇANSKÁ DOLINA MESTO POVAŽSKÁ BYSTRICA

osídľovali od 13. storočia. V Brvništi môžete navštíviť aj jedinečnú školskú budovu, ktorá sa zachovala na pôvodnom mieste – historickú školu. Svojpomocne ju postavili miestni obyvatelia v 19. storočí, dnes sa v jej priestoroch nachádza múzeum.

Nielen obydlia, ale aj miestny dialekt dokazuje, že ide o rázovitú oblasť. Nárečie tohto regiónu patrí medzi severotrenčianske nárečia a niektorým slovám budete rozumieť len ťažko. Napríklad v Papradne vám vetou „Aľe toho sňahu naču-

riedzilo“ chcú povedať, že napadlo veľa snehu.

Papradňanská dolina patrí medzi miesta, kde sa vo veľkej miere stále udržiavajú ľudové zvyky a tradície. Zažiť tu môžete klasickú zabíjačku, fašiangový sprievod aj stavenie mája. Výrazne sa na tom podpisujú

miestne folklórne skupiny – jednou z nich je aj Podžiaran, ktorý zažiaril počas súťaže Zem spieva.

Dolina priamo hraničí s Považskou Bystricou, ktorá je centrom celého okresu. Mesto sa rozprestiera v údolí Javorníkov, Strážovskej hor-

natiny a Bielych Karpát, cez ktoré preteká rieka Váh. Jeho história priamo súvisela s hradom stojacim nad Považským Podhradím, ktorý sa spája najmä s rodom Podmanických. Považská Bystrica môže byť sama osebe zaujímavá skôr pre ľudí, ktorí obľubujú socialistickú architektúru. Pôvodné staré mesto totiž úplne zmenila rekonštrukcia v 70. a 80. rokoch minulého storočia. V tom období tu vyrástli nové sídliská, pribudli hotely, reštaurácie aj parkoviská. Medzi historické stavby, ktoré túto éru prežili, patrí napríklad Kostol Navštívenia Panny Márie, v ktorom objavíte pozoruhodné sochárske diela z obdobia renesancie. Zaujme tiež kaštieľ s dvoma nárožnými vežami, nazývaný Burg, a renesančný kaštieľ v obci Orlové. Na kopci nad mestom sa navyše nachádza Kaplnka sv. Heleny z roku 1728, ktorú tento rok poškodil požiar.

Považská Bystrica, ako aj celá Papradňanská dolina sú dobrým východiskovým bodom pre výlety do prírody. Javorníky sú dokonca súčasťou dvoch chránených krajinných oblastí: CHKO Kysuce a CHKO Beskydy. Nájdete tu menej náročné turistické chodníky, ktoré využívajú peší turisti, cyklisti aj bežkári. Fanúšikov zimných športov môže zase osloviť lyžiarske stredisko SKI Podjavorník.

Jasenica má vlastnú keltskú mincu

Poštári či obchodní zástupcovia si ju občas mýlia s jej menovkyňou na Orave. Pre tých, ktorí sa chystajú stavať rodinný dom v blízkosti Považskej Bystrice, však ide o vyhľadávanú lokalitu. Jasenica je vstupnou bránou do Papradňanskej doliny s krásnou prírodou aj bohatou históriou.

Dedina sa skladá z dvoch pôvodne samostatných obcí – Veľkej Jasenice, ktorá vznikla okolo kaštieľa, a Malej Jasenice, ktorá zase patrila k Bytči a dominoval jej kostol. „Tieto obce sa v roku 1924 spojili, takže máme dve centrá, ktoré od seba delí rieka,“ vysvetľuje starosta Richard Pekar. Vtedy sa podľa neho zmenil aj ich názov – z Jese-nica sa stala Jasenica. „V tej dobe bola Jasenica aj na Orave, ktorú potom oficiálne premenovali na Oravskú Jasenicu, aby tieto dve obce odlišili. Niekedy sa však stane, že napríklad poštu popletú,“ hovorí starosta. Zatiaľ čo sa viaceré slovenské

mestá a dediny vyľudňujú, Jasenici za posledných 18 rokov pribudlo zhruba 200 nových obyvateľov. „Papradno vyvoláva pocit, že táto dolina je takou rázovitou časťou Slovenska. Jasenica sa však tomuto obrazu vzdáva čoraz rýchlejšie a rýchlejšie. Sme skôr moderná obec, dynamicky rastúca, s dobrou infraštruktúrou aj dostupnosťou,“ myslí si Richard Pekar. Tohtoročnou novinkou v Jasenici je nový náučný chodník do Udiče. Jeho súčasťou sú zastávky prezentujúce prírodné a historické

zaujímavosti tejto obce. Tá totiž patrí aj medzi významné archeologické lokality. „Bolo tu hradisko púchovskej kultúry, našla sa tu aj keltská minca, ktorá má pomenovanie Nitrianska minca jasenického typu. Máme tu aj renesančný kaštieľ a viacero ďalších zaujímavých miest, ktoré tento chodník prezentujú,“ dopĺňa Richard Pekar s tým, že súčasťou dvoj- až trojhodinovej prechádzky sú taktiež krásne panoramatické výhľady na Váh či Javorníky.

Úspešná agroturistika

Agroturistika sa na Slovensku stáva novodobým dovolenkovým trendom. Vyhľadávajú ju nielen rodiny s deťmi, ale aj všetci tí, ktorí si chcú vyskúšať život našich predkov. Papradňanská dolina má v tomto smere ideálne podmienky, vďaka čomu sa dostala aj do centra záujmu zahraničných turistov. „Keď to niekto robí s láskou, tak to ide a tie výsledky sú, ale nasilu sa to ani nedá robiť,“ hovorí majiteľka koliby v Papradne Anna

Zheniková, ktorá sa už roky venuje rozvoju agroturistiky v tomto regióne. Začínala s jedným penziónom, neskôr svoje podnikanie rozšírila o kolibu, ktorá pribudla priamo na farme. Ide o obľúbené miesto na svadby či rodinné oslavy, ale otvorené je aj pre verejnosť, ktorá sem prichádza z rôznych krajín sveta. „V súčasnosti máme vyše 1000 oviec, ktoré sú teraz kotné, takže ich až do marca nedojíme. Potom z toho mlieka vyrobíme rôzne produkty

– čerstvý syr, údený syr, 100-percentnú bryndzu, nite či parenice, ktoré tu predávame. A pretože robíme agroturistiku, musíme mať aj kone. Tie využívame na nosenie detí, ale aj v rámci výučby na jazdiarni,“ dodáva. Agroturistika má podľa nej obrovský význam. „Na okolí nič podobné nie je a my to tu máme cez leto doslova zaplavené ľuďmi. Neviem si predstaviť, že by som robila niečo iné, pretože toto je moja srdcovka,“ opisuje Anna Beniková.

Salaš v Papradne je spolu so salašom v Pružine už niekoľko rokov súčasťou agroturistického projektu s názvom Bačova cesta. Ten spája salaše v Žilinskom a Trenčianskom kraji – každoročne v máji, keď sa salašnícka sezóna otvára. Vďaka tomuto podujatiu sa môže verejnosť dozvedieť viac o salašníctve a ovčiarstve, ktoré patria medzi kultúrne dedičstvo našich predkov. Zároveň môžu návštevníci ochutnať kvalitné slovenské mliečne výrobky.

dvojstranu pripravila: (bas)

A B E C E D A

Agroturizmus

- Forma vidieckeho cestovného ruchu. Prostredníctvom nej môžete lepšie spoznať, ako žili naši predkovia, vidieť domáce zvieratá, kultúrne rastliny, prípadne si vyskúšať rôzne spôsoby spracovania poľnohospodárskych produktov.

Báčovy

- Maštale pre hovädzí dobytok, ktoré sa budovali na horských lúčach ešte v prvej polovici 20. storočia. Chodenie na bačovy znamená, že ľudia na niekoľko mesiacov opustili svoje domy a išli žiť na lazy, kde pásli dobytok a ovce.

Javorníky

- Pohorie, ktoré je súčasťou štátnej hranice medzi Českou a Slovenskou republikou. Tvoria ho flyšové horniny, často sa striedajú prachové ílovce s plochami pieskovecov. Najvyšším vrcholom tohto pohoria je Veľký Javorník (1 071,5 m n. m.)

Keltská minca

- Kelti na území dnešného Slovenska razili mince najmä zo striebra, ale aj zo zlata a medi. Každé ich väčšie hospodársko-politické centrum si razilo vlastné, preto sa tieto mince líšia kvalitou kovu i razby, obrazmi či nominálnou hodnotou.

Povešť

- Kratší prozaický žánr, ktorý voľne spracováva historickú tematiku a má pútavý dej. Na rozdiel od rozprávky sa povesť opiera o skutočnosť, napríklad sa viaže na konkrétne miesto či osobu, pričom dej rozprávky je celý vymyslený.

Salaš

- Ohradený priestor pre ovce s kolibou pre baču a valachov. Slovo salaš pravdepodobne pochádza z maďarského szállás, čo znamená prístrešie, ubytovňa, sezónne obydľie v poli.

V turistickom žargóne platí, že neexistuje zlé počasie, iba zle oblečený turista. V tomto duchu sa niesla i naša ďalšia turistická razia v trenčianskom regióne. Keďže v zime sa na prívétivé počasie nemožno spoliehať, otestovali sme také turistické trasy, ktoré sa dajú zvládnuť aj v sťažených, vymrznutých podmienkach. Samozrejme, patrične zababušení.

Okolie Bošáckej doliny je dobre známe najmä produkciou slivovice výnimočnej kvality. No zostať len pri tomto lahodnom moku by bola večná škoda. Lokalita kúsok severne od Nového Mesta nad Váhom oplýva viacerými oku lahodiacimi zákutiami. Vydajte sa s nami za ich spoznávaním.

Reportážnych zastavení bude viacero, tak poďme pekne poporiadku. Prvým turistickým cieľom je vrch Veľký Lopeník (911 m n. m.). Jeden z najvyšších vrchov Bielych Karpát, ktorým prechádza česko-slovenská štátna hranica, s 22 me-

trov vysokou rozhľadňou. Snehom poprášený zimný deň začíname v Novej Bošáci. Z centra obce vedie k rozhľadni modré turistické značenie. Vrchol vzdialený 5 kilometrov s prevýšením 604 metrov zdolajú aj priemerne zdatní turisti, hoci sa pri výstupe trochu zapotia. Trasa spočiatku vedie po asfaltovej ceste do osady Grúň. Pre motorizovaných turistov sa tak naskytá možnosť ušetriť sily a zaparkovať auto až v osade. Pri pamätníku SNP je menšie parkovisko. Majestátna socha partizána opodiaľ tu na zaparkované auto určite dohliadne. Cesta pokračuje pomedzi roztrúsené domčeky, čoskoro sa zmení na kamenistý a neskôr čisto lesný terén.

Pribal'te si termosku

Približne dvojhodinový výstup strmším i miernejším terénom sa v závislosti od poveternostných podmienok môže v zime predĺžiť. Treba na to pamätať, do batohu pribaliť termosku s teplým čajom i nejaký ten medovník z vianočnej

TIPY NA VÝLETY V OKOLÍ

- **Rozhľadňa na Velkom Lopeníku**
- **Haluzice – historická zručanina kostolíka, Haluzická tiesňava, rozhľadňa Hájnica**
- **Bošáca – múzeum Bošáckej doliny, Bošácka pálenica**
- **Hrad Beckov**
- **Hrad Tematín**
- **Čachtický hrad**
- **Zelená voda**
- **Veľká Javorina**

krabičky. Striedavo redším lesným porastom a odlesneným terénom pomaly vstupujeme do hustejšieho lesa. Tu nás ešte pozdraví pekný drevený prístrešok. Cestou hustým

lesom, vhodnou i pre skúsených horských cyklistov, sa pomaly blížíme k vrcholu. Výhľady tentoraz ukrýva hustá hmľa. Nevadí, mliečny opar a zamrznuté ihličie všade naokolo dodávajú výletu rozprávkový nádych.

Na vrchole Lopeníka nás víta pomerne rozsiahly spoločenský priestor. Vidieť, že areál je obľúbeným miestom pravidelných výstupov Slovákov i Čechov. Nachádza sa tu množstvo lavičiek, bufet, ohnisko a tiež pôsobivý pamätník venovaný padlým sovietskym vojakom, keďže vrch bol dejiskom významných bojov počas 2. svetovej vojny.

„Zo dvadsať stupňov na teplomere viac, aj by sme si tu posedeli,“ s humorom poznamenáme. Zdravý rozum a tuhnúca krv v žilách nám to nedovolia, a tak šup hore na rozhľadňu. Výstup drevenou, dobre zabezpečenou konštrukciou s murovanou základňou by mali zvládnuť deti i tí, ktorým výška nevoňa. A výhľady? Isto sú prekrásne. Vraj, keď je jasno, dovidieť i na

vzdialenú Malú Fatru. Veľkým plusom navrchu rozhladne je mapka pohorí na každej zo svetových strán aj s popisom, na aký vrchol sa práve pozeráte. Zamrznutá príroda, zahalená v bielom oblaku, okno do diaľav privrela, no aj tak nám učarovala.

Po chvíli sa na rozhladňu štvorá i párík českých turistov z Uherského Brodu. Rovnako ako my, zavítali sem prvýkrát. Vyzimení sa spolu zohrievame pri horúcom čaji. Ešte

dolinou by bola škoda nezastaviť sa v malých obciach, ktoré tiež čo-to zaujímavé núkajú. V Zemianskom Podhradí stojí Pamätný dom J. L. Holubyho a L. Riznera či pôsobivý evanjelický kostol z obdobia raného empíru. Kúsok ďalej v Bošáci zase láka Múzeum Bošáckej doliny a Bošácka pálenica. No vieme, že na obhliadku toho, ako v kraji ľudia kedysi žili a ako sa pripravovala najlepšia slovenská slivovica, sa treba ohlásiť

zopár pohľadov na panorámu a vydávame sa rovnakou trasou späť do Novej Bošáče. Na naše prekvapenie cestou dole stretáme ďalších otužilcov, bežca a dvoch bajkerov, odhodlaných športovcov, ktorí ani v týchto podmienkach tréning nevynechávajú.

Relaxačná časť výletu sa ešte odkladá. Diétny slnečný svit nás núti poponáhľať sa k ďalšej zástavke nášho programu – k Haluzickej tiesňave. Prechádzajúc Bošáckou

v predstihu.

Peši zelenou turistickou značkou, či autom po rovnakej ceste, sa z centra Bošáče dostanete do Haluzíc. Drobná obec je známa starobylou zrúcaninou opevneného kostolika. Keďže na pravej strane Váhu kedysi nebol hrad ani hradisko, kostol slúžil ako krátkodobé útočisko v búrlivých dobách vojen. Okolo kostola stál ochranný kamenný múr s vežami a strieňami. Tesne pri pozostatkoch múrov

sa tiahne prírodný unikát, kilometer dlhá, 200 metrov široká a 50 metrov hlboká Haluzická tiesňava. Známa je aj pod názvami Prierva alebo Haluzický výmola. Vznikla hĺbkovou erozívnou činnosťou Haluzického potoka. Aj keď sa podarilo čiastočne zamedziť jej prehĺbovaniu a roklina na prvý pohľad pôsobí neškodne, v skutočnosti je možno vidieť, že sa stále prehĺbuje a viditeľne rastie do šírky. V roku 1963 bola vyhlásená za prírodnú pamiatku so 4. stupňom ochrany. Tiesňava zaujme najmä kaskádovitými prehrádzkami, objavíte tu bralá i tajomné zákutia. Vysoké

možno dostať aj z priľahlých Trenčianskych Bohuslavíc.

Po aktivitách vo vibramkách si treba dopriať trochu oddychu, najlepšie pri dobrom jedle. Hľadáme teda miesto, kde smäd a hlad zaženieme. Po ceste míňame zopár pohostinstiev, no reštaurácií je ako šafranu. Našťastie, situáciu zachraňuje penzión Žákovíc na okraji Trenčianskych Bohuslavíc. Domácka atmosféra a teplo interiéru potešia vymrznutých návštevníkov. Čo sa gastronomického zážitku týka, môžeme zodpovedne vyhlásiť, že ponuka spĺňa vyšší štandard. Spolu s milým personálom

steny a úzke dno vytvárajú nefalšovaný kaňon. Od roku 2011 ňou prechádza upravený okružný Lesnícky náučný chodník Haluzická tiesňava. Ten návštevníka prevedie nielen samotnou tiesňavou, ale aj príľahlým areálom opevneného kostola. Sú tu viaceré informačné panely, ktoré informujú o trase, pozoruhodnostiach a dejinách tohto miesta.

Za krásnym výhľadom

No v tiesňave sa náš výjazd nekončí. Hneď oproti, na malom kopci Hájnica, stojí ľahko prístupná, sedem metrov vysoká drevená rozhľadňa. Ponúka pekné výhľady na okolitú krajinu, osobitne na Biele Karpaty, Považský Inovec a obce Bošáckej doliny. Od obecného úradu sem vedie nenáročný, kilometer dlhý turistický chodník, ktorý bez väčších problémov zvládnu všetky ročníky. Návšteva Haluzíc predstavuje skvelý tip na kratší výlet, vhodný aj pre menej zdatných výletníkov. Zeleným turistickým značením sa do Haluzíc

lom penzión vytvára priestor pre príjemné posedenie. Ak sa v tomto kraji rozhodnete stráviť viacero dní, bude dobrou voľbou aj v prípade prenocovania.

Charakteristický kopaničiarsky kraj Bošáckej doliny ukázal svoju zimnú tvár. Presvedčil nás, že má čo ponúknuť v každom ročnom období. Malebná príroda, unikátne prírodné scenérie i historické pamiatky zaraďujú túto lokalitu medzi pozoruhodné miesta nielen trenčianskeho regiónu. Takže, dobre sa obliecť a hor sa na výlet!

(text a foto: bafa)

Strava	9/10
Ubytovanie	9/10
Wellness	-/10
Obsluha	9/10
Lokalita	9/10
Celkový dojem	9/10

Pesničky mojej mamy – pamäť štyroch generácií

Pesničky mojej mamy je názov knihy, ktorú v roku 2018 vydalo Občianske združenie Harmoniková akadémia.

Obsahuje 214 piesní a jej súčasťou je aj CD s ich nahrávkami. O ceste k jej zrodu nám porozprával zostavovateľ Jozef Opatovský: „Naša mamina bola v okolí vyhľadávaná pre bohatý repertoár starých pesničiek a folklórnych tradícií. Po smrti nášho otca sme chceli, aby zmenila myslenie, aby sa niečomu venovala a zabudla aj na svoju chorobu.“

Syn jej navrhol nahrávanie pesničiek, ktoré ju naučila mama. Popritom rozvíjal myšlienku spracovať jej bohaté vedomosti aj knižne. Pridal sa brat Peter i Jozefova sedemnášročná dcéra Lenka, ktorí sa pustili do výtvarného riešenia budúcej publikácie.

Pani Magdaléna Opatovská zo Soblahova je rodáčka z neďalekej Kubrice, ktorá v minulosti patrila do soblahovskej farnosti spolu s Mníchovou Lehotou. Všetci

hovorili rovnakým nárečím. Výslovnosť ľudí bola vo farnosti väčšia než na okolí. Po nahraní piesní a ich prepise do notového zápisu prišiel ďalší krok – usporiadanie piesní podľa témy do deviatich celkov –, ale ku knihe viedla ešte dlhá cesta. „Museli sme pridať slovník nárečových výrazov, text je spestrený aj reprodukciami starých výšiviek. Všetko dopĺňajú takmer štyri desiatky obrazov zo starej farnosti Soblahov a z Trenčína. Brat navrhol, že dobové fotografie premaľuje. Tematické časti sú obohatené básňami, ktoré som napísal pre túto príležitosť, sú tam moje

spomienky na dedka a babku. Niektoré publikované pesničky neboli doteraz zdokumentované.

Napríklad v monografii Kubrice sa píše, že sa nezachovali žiadne piesne. Naša mama si však mnohé pamätá z detstva,“ uviedol Jozef Opatovský. Niektoré piesne pochádzajú z obdobia, keď chodili ľudia z Kubrice na sezónne práce do Čiech a na „dolniaky“ a sú z tohto prostredia.

„Z rozhovorov, ako majú stránky vyzerat’, vyplynuli nápady výtvarné, básnické, neskôr aj použitie výšiviek. Vyvolali vo mne spomienky na návštevy dedka a babky v Kubrici a vo svojom archíve som našiel veci, čo som

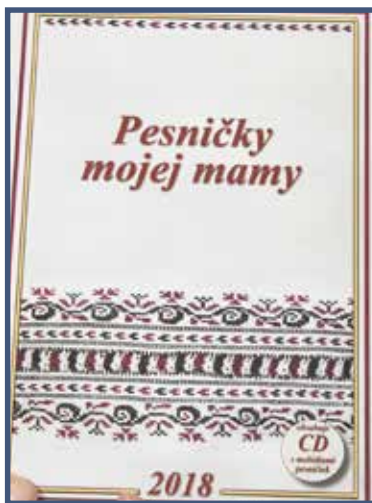
tvoril ako osemročný chlapec. Využil som niektoré námety a v knihe je použitá jednoduchá kresba ceruzkou, uhlom, je tam akvarel i kombinovaná technika. Nič zložité, lebo išlo o vytvorenie atmosféry, ktorá by evokovala prostredie tých piesní. Chceli sme zaujať nielen piesňami, ale aj obrazmi z prostredia, kde vznikli,“ vysvetlil brat a výtvarník Peter Opatovský.

Výtvarníci nemali v úmysle iba niečo kopírovať, ale priniesť výtvarné diela. Páčil sa mu prístup netere Lenky, ktorá vytvorila dievčatko stojace vo vode. Stalo sa duchom knihy. Jednotlivé témy oddeľujú kvetinové motívy – napríklad kresťanské piesne sú pre Petra Opatovského symbolom čistoty, preto zvolil talie, ľubostné piesne zasa symbolizujú šípové ruže.

Magdaléna Opatovská dostala knihu zobrazujúcu jej život a spomienky od synov a vnučky ako dar k osemdesiatinám. „Chceli, aby som spievala, nahrávala piesne, ktoré som si zapamätala z detstva. Spievala ich moja mama. Potom som celú zimu písala texty pesničiek, a tak som si zaspomínala na domov. Na choroby a trápenia som zabúdala. Mala som pred očami mamu, ktorá pri každej práci spievala. Ako päťročná som s ňou chodila na trávu, jedla som jahody, truskavce, maliny. Oni spievali, aby som išla za nimi a nestratila sa v horách. Tie pesničky ma sprevádzali po celý život. Vďaka mojej mame, ktorá ma viedla ku všetkému, k robote, k úcte k ľuďom, som sa naučila žiť a vždy poviem: „Mama, Pán Boh zaplať, naučili ste ma žiť, ako sa správať k ľuďom a ako ich mám mať rada.“

Pesničky mojej mamy symbolizujú odkaz štyroch generácií. „Knihu sme netvorili pre seba. Väčšina z piesní pochádza z konca 19. a začiatku 20. storočia a našou snahou bolo dostať ich do povedomia muzikantov, spevákov ľudových piesní, do folklórnych súborov a skupín. Učím deti hrať na harmonike a využívam pri svojej práci aj tieto piesne,“ vyznal sa Jozef Opatovský.

Leo Kužela

Pod dohľadom Štefánika

NA KONCI KRAJA

„Sme Priepasné, nie PriepasTné,“ víta nás starosta kopaničiarskej obce Peter Czere. Jeho príbeh i príbeh jeho dediny sú zaujímavé. Dala by sa o tom napísať kniha. No obec už knihu má. A nie jednu.

Obec Priepasné má údajne meno od slova „pasenie“. Ako samostatná obec vznikla až v roku 1957, keď sa odčlenila od susednej obce Košariská. Meno obce úzko súvisí s menom materskej obce Košariská, kde údajne v dávnej minulosti boli košiare pre ovce a práve tieto ovce sa cez terajšie územie prepásali – pásli. A preto Priepasné.

Do dediny sa dá prísť z rôznych smerov, ale áut cez deň napočítate na prstoch jednej ruky. Jedného dňa v roku 2003 tak „zablúdil“ do Priepasného aj Peter Czere. „Pochádzam z Bratislavy. Robil som manažéra pre jednu stavebnú firmu. A raz som si povedal, že stačilo mesta, života v paneláku a zatúžil som po živote na dedine,“ rozhovoril sa. „Kamarát farmár Martin Bagar kúpil chalupu v Prašníku, ja som šiel autom trochu ďalej. Odbočil som v Košariskách doprava a pri stúpaní na kopec to bol neskutočný pocit. Zastavil som v Priepasnom, kde som stretol len muža a ženu, ktorí hrabali seno. Bol to dnes už nebohý predošlý starosta

s manželkou. Neveril mi ani slovo o tom, že tu chcem vážne žiť. Najskôr tvrdil, že o ničom nevedia, ale manželka ho kopla do nohy a nakoniec mi odporučili na kúpu jednu chalupu na samote,“ doplnil.

Presne 8. augusta 2003 ho na obecnom úrade zaregistrovali na trvalý pobyt. Z Bratislavčana sa v momente stal kopaničiar. „Vždy mi je do plaču, keď si spomeniem na môjho predchodcu starostu. Spomínam na neho len v dobrom. Občanom sa venoval

aj po tom, čo už nebol starostom. Som rád, že sme mu stihli udeliť cenu Čestný občan obce.“

Kopaničiarska svadba

Keď sa presťahoval na kopanice, ani netušil, že v obci s 370 obyvateľmi, kde je vekový priemer 41 rokov, bude robiť starostu práve on. „My tu máme dobrých ľudí. Keby neboli, nikdy nevytvoríme niečo ako NAJ dedinka Slovenska, kde sme sa všetci

spojili. Bol to nádherný zážitok. Ľudia boli hrdí na svoju obec,“ zaspomínal si starosta na reláciu v RTVS. Práve pred televíznymi kamerami absolvoval vlastnú pravú kopaničiarsku svadbu. „Sranda bola, že otec mi po odvysielaní volal, že mi teda gratuluje. Len nevedel, že to nebola skutočná svadba. Ale skutočne som sa neskôr oženil v podobnom štýle. Prichádzali sme na koňoch, mali sme to na lúke, zavolali sme celú obec. Boli sme na umelo vytvorenej svadbe i ozajstnej,“ pousmial sa starosta.

V erbe obce sa nachádza pec, ktorá sa viaže k histórii Priepasného a vyjadruje teplo domova. Za obecným úradom pod prístreškom funkčnú chlebovú pec podľa tej z erbu aj vybudovali. Celá obec má 19 lokálnych osídlení, väčšinou pomenovaných podľa obyvateľov, ktorých mená v danej kopanici prevládajú, prípadne prevládali v minulosti. „Históriu obce som si neštudoval. Veľa vecí viem z rozprávania, máme aj kroniku, kde sa dá veľa vyčítať. Vždy to tu žilo aj hudobne. V spolupráci s Centrom tradičnej kultúry robíme aj letné hudobné tábory,“ doplnil starosta.

K mohyle cez Priepasné

„Z mlynov sa veľa nezachovalo. Potoky už sú vyschnuté, ale história Priepasného je spätá najmä s mlynmi.“ A kam sa vybrať v Priepasnom? „Zaujímavé je, že vždy sa píše o mohyle Milana Rastislava Štefánika, že sa nachádza medzi Košariskami a Brezovou pod Bradlom. Pritom mohyla bola kedysi vyseknutá z katastra. Od strážnice, ktorá je dolu nad kruhovým objazdom, až po prvý schodík na mohyle sú návštevníci v katastrálnom území obce Priepasné,“ ukázal starosta na počítači katastrálnu mapu v okolí národnej kultúrnej pamiatky, ktorú ročne navštevujú tisíce turistov. „Ľudia si tak možno myslia, že v Priepasnom nikdy neboli, a ani netušia, že museli prejsť cez naše územie, aby sa k mohyle dostali,“ usmial sa Peter Czere. To, že Priepasné je učepe- né pod Bradlom, dokazuje priamo v obci aj pamätník Milana Rastislava Štefánika, umiestnený pri obecnom úrade. Postavený bol v roku 1999 pri príležitosti 80. výročia smrti generála a veľikána slovenského národa. „Dokonca aj historická cesta, kadiaľ viezli Štefánika na posledný odpočinok, je v Priepasnom,“ doplnil starosta.

Obec má aj dvoch známych primášov, ktorých môžete počuť v rádiu Regina. „Všimol si nás pán Viliam Gruska a máme postavené jeho dva návrhy, tzv. pylóny, ako pocty primášom Petruchovi a Kollárikovi. Vždy to je pri rodnom dome toho muzikanta aj s informačnou tabuľou. Priepasné na myjavskom folklóre určite zanechalo významnú stopu,“ uviedol prvý muž obce.

Tradičné viprafky zozbierané v knižke

Hneď vedľa obecného úradu stojí dom, v ktorom žije pani Alžbeta Krásna, bývalá učiteľka, ktorá pozná históriu obce, jej tradície a hovorí o nich so žiariacimi očami. Dokonca napísala publikáciu *Viprafky – rozprávania z Priepasného* zozbierané Alžbetou Krásnou, ktorá bola doplnená aj o cédečko, aby si ľudia lepšie predstavili tradičné nárečie, ktorým ľudia v Priepasnom hovoria. „Starostu sme prijali. Zapadol, už je Priepasňan,“ privítala nás Alžbeta Krásna, keď sme ju navštívili so starostom obce.

Spoločne sme sa vybrali do časti Batíková, kde spoločne s manželom Pavlom prerobili starý rodičovský dom, kde bol mlyn a kde ukrýva doslova poklady priepasníanskej histórie. „Bývali tu moji starí rodičia. Tu vedľa stála chalúpka z hlinenej tehly. Bola na spadnutie. Pec sme zachovali. Pred 150 rokmi tu boli dvaja gazdovia. Muž tu má aj dvoch býčkov. Je vyučený kováč, aj tieto krásne kľučky sú jeho dielom,“ ukázala nám pani Krásna. „Všetko, čo tu vidíte, sú zozbierané starodávne veci. Roľníci obrábali pôdu s koňmi, chudobnejší na kravách. Keď zväžali obilie a chceli, aby kravy pokojne stáli, kým naplnili voz, tak im dávali náhubky, aby to nežrali,“ prezradila čosi z poľnohospodárskej oblasti. Ukázala aj na česák či formu, pomocou ktorej vyrábali hlinené nádoby. Alebo oblečenie, ktoré sa voľakedy v Priepasnom nosilo. „V týchto šatách sa vydávala aj starostova manželka,“ poznamenala Alžbeta Krásna a odhalila tajomstvá svojho „múzea“, v ktorom sa nachádzajú rôzne čipky, lodný kufor, vyšívané veršičky na dečkách alebo kroje z medzivojnového obdobia. „Zaujím o kroje rastie, už sa nedajú skoro vôbec zohnať. Každý ich chce mať doma,“ dodala. Najväčšie kráľovstvo však ukrýva na poschodí. „Tu vidíte 100 bábik oblečených v krojoch z rôznych končín Slovenska. Zbieram ich 10 rokov. Mám

tu však aj suvenírové zo sveta, napríklad z Japonska. Chodievam s nimi aj na výstavy,“ vysvetlila.

Ako tiekla voda, tak sa mlelo

V minulosti sa v obci nachádzali tri mlyny. „Neboli sme bohatá obec, patrili sme k tým chudobnejším. Bol tu ťažký život, pretože zem je kamenistá, kamene dodnes zbierame z pôdy,“ prezradila pani Krásna. „Za čias Rimanov v Priepasnom mlyn mlel po kopaničiarsky podľa starých priezvisk, ktoré tu žili, ako napríklad Fogada či Závrský. Keď tieklo málo vody, tak mlyn mlel pomaly FO-GA-DA, keď pribudlo vody, tak mlel rýchlo ZÁ-VRSKÝ. Takto to ľudia vnímali,“ vytiahla jednu z historiek pani Krásna. Odkaz Štefánika v Priepasnom stále žije. „Každý mal svojho zástupcu. Po 30. roku, keď sa postavilo Bradlo a konali sa tam oslavy, tak s touto vlajkou spolku chodili naši Priepasňania k mohyle. Naši ľudia tam nechodili tajne, ale verejne, hoci to bolo zakazované. Vtedy sa ukázalo to pravé vlastníctvo, ktoré si u nás ctíme,“ uzavrela rozprávanie Alžbeta Krásna.

(ras, mib)

Opravia sa ďalšie cesty

V uplynulom roku 2018 investoval TSK do opravy ciest až 6 miliónov eur, pričom opravy zasiahli každý z deviatich okresov kraja. Išlo o 48 úsekov ciest v celkovej dĺžke prevyšujúcej 58 kilometrov. Prioritne sa cestári púšťajú na frekventované cesty, ktoré sú v zlom technickom stave. Rekord vo vyčlenení peňazí kraj opäť prekonal v tomto roku. Približne 4,1 mil. eur pôjde na rekonštrukciu šiestich mostov a dvoch oporných múrov, viac ako 2,4 mil. eur poputuje na nákup dopravných prostriedkov. Ďalšie financie sú určené na zvyšovanie bezpečnosti na priechodoch pre chodcov či obnovu vozového parku Správy ciest TSK a do opráv ciest poputuje ďalších 6 miliónov eur.

Pripravení na zimu

Zimné obdobie sa pre krajských cestárov začalo v novembri a potrvá do posledného marcového dňa. V tomto čase nepretržite monitorujú takmer 350 km ciest II. triedy a viac ako 1100 kilometrov ciest III. triedy. Župa zabezpečuje zimnú údržbu prostredníctvom Správy ciest TSK. Podľa intenzity sneženia môže byť v pohotovosti až 240 cestárov. Či je cesta, na ktorú sa chystáte, zjazdová, si môžete overiť aj prostredníctvom webovej stránky TSK, Správy ciest TSK, ale aj na stránke www.bellmet.eu.

25 nových autobusov

Cestujúci prímestskými autobusmi trenčianskej SAD môžu využívať 25 nových modrých autobusov. Z nich je 15 nízkopodlažných, čo uľahčí nastupovanie a vystupovanie pre ľudí s hendikepom či imobilným pasažierom. Autobusy prinášajú cestujúcim mnohé výhody, od bezplatného WiFi pripojenia, cez širokohlavé informačné tabule a klimatizáciu s vykurovaním až po moderné rýchlejšie pokladne.

(ver)

Rekordná „klikanosť“ na web kraja

zdroj: TSK 2x

Trenčiansky samosprávny kraj má najlepšiu webovú stránku (www.tsk.sk). Jej návštevnosť sa uplynulý rok vyšplhala na viac ako 1,8 milióna, čo je o takmer 300-tisíc návštev viac než pred rokom.

Medziročne stúpol i počet používateľov webu, a to o viac ako 60-tisíc. Návštevníci webovej stránky Trenčianskeho samosprávneho kraja najviac klikajú na sekciu zdravotníctva, rozpis ambulancie pohotovosti a lekárskej služby

prvej pomoci. Záujem vidno aj o úradnú tabuľu, elektronické aukcie a výberové konania. TSK navyše spustil elektronické služby, ktoré uľahčia prístup k potrebným informáciám alebo ako využiť elektronické po-

danie písomností.

Jednu zo špeciálnych cien Zlatého erbu získala aj bojnická nemocnica. Konkrétne ide o Zlatý erb za najlepší web organizácie samospráv. „Chcem sa poďakovať Trenčianskemu samosprávnemu kraju za ústretovosť a množstvo stretnutí, ktoré nám pomohli vybudovať naše webové sídlo,“ uviedla správkyňa stránky nemocnice Adriana Mäsiarová.

Cenu Grand prix za najvyššie hodnotenia od všetkých porotcov a za dlhodobé obsadzovanie najvyšších priečok v súťaži získali Trenčiansky a Prešovský samosprávny kraj. Tie sú zároveň nominované i na medzinárodnú súťaž Eurocrest.

Medzi ocenenými obcami a mestami nechýbali ani tie z Trenčianskeho kraja. Štvrté miesto v kategórii obce obsadilo Nitrianske Pravno, v kategórii miest a mestských častí sa darilo mestám Dubnica nad Váhom, Stará Turá a Trenčín, ktoré skončili na treťom, druhom a prvom mieste.

(ras)

Participatívny rozpočet pre stredné školy

Obyvatelia kraja si už zvykli, že rozhodujú o časti rozpočtu TSK. Tentoraz na župe zaviedli ďalšiu novinku – participatívny rozpočet bude aj na stredných školách.

Záujem zapojiť sa do pilotného ročníka prejavili župné gymnáziá, stredné odborné i priemyselné školy, celkovo ich bolo 28. Možnosť rozhodovať dostalo 16 z nich, pričom rozhodovala iba rýchlosť prihlásenia. Každá zo šestnástky župných stredných škôl dostane z rozpočtu TSK tisíc eur na podporu projektov, ktorých autormi budú samotní študenti týchto škôl. Tí ich navrhnu a nakoniec aj rozhodnú, ktoré z predložených projektov škola napokon zrealizuje. Môžu sa tiež stať ich realizátormi priamo v

zdroj: TSK

praxi či teréne. Okrem financií je súčasťou projektu aj zaškolenie pedagógov, prístup k odborným metodikám, ale i možnosť vyu-

žitia systému odborných konzultácií. Prvé projekty na vybraných školách sa budú realizovať v prvej polovici roku 2019. (ver)

Ambasádorom Slovenska v odbornom vzdelávaní je trenčiansky župan

Trenčiansky samosprávny kraj je lídrom v duálnom vzdelávaní na Slovensku.

Chýbajúca kvalifikovaná pracovná sila je problémom v celej Európe. Trenčiansky župan Jaroslav Baška sa stal slovenským ambasádorom pre odborné vzdelávanie a počas Európskeho týždňa odborných zručností vo Viedni prezentoval úspechy, ktoré sa v Trenčianskom kraji podarili. Mnohým firmám chýbajú kvalifikovaní robotníci, remeselníci a zamestnanci vo všetkých kategóriách od kuchárov a čašníkov, cez vodičov, mäsiarov, obuvníkov, železničiarov, potravinárov až po zdravotníkov. Ide predovšetkým o pracovné miesta vyžadujúce stredoškolské odborné vzdelanie.

„Trenčiansky kraj sa už štvrtým rokom môže pochváliť prívlastkom lídra tohto systému, do dnešného dňa má podpísaných 23 memoránd o spolupráci s 21 strednými odbornými školami, 300 zamestnávateľmi a 20 stavovskými, resp. profesijnými organizáciami. V aktuálnom školskom roku má v systéme duálneho vzdelávania

zdroj: TSK

zapojených 22 stredných odborných škôl, 91 firiem a 878 študentov,“ pochválil sa výsledkami národný ambasádor za Slovensko Jaroslav Baška. V rámci celého Slovenska je do systému zapojená stovka stredných odborných škôl a takmer 4-tisíc študentov. Podiel Trenčianskej župy na celoslovenských výsledkoch je teda viac ako päťnásobný. Posolstvo Európskeho týždňa odborných zručností 2018 symbolicky zaznelo z úst eurokomisárky pre zamestnanosť, sociálne záležitosti, zručnosti a pracovnú

mobilitu Marianne Thyssenovej: „Odborné vzdelávanie a príprava má byť prvou voľbou, nie druhou možnosťou. Voľbou, ktorá prináša prospech celej Európe vo forme talentu, zručností a inovácií. Európsky týždeň odborných zručností 2018 pomohol viac ako 2,2 mil. ľudí objaviť výhody odborného vzdelávania, a to vďaka viac ako 1 500 sprievodným podujatiam naprieč Európou.“ V roku 2019 v pozícii ambasádora Slovenska nahradí trenčianskeho župana niekto iný. (red)

Klienti CSS – DEMY majú novú záhradu

zdroj: TSK

Zážitkovú záhradu v areáli Centra sociálnych služieb DEMY využívajú klienti s rôznym hendikepom. Záhrada je vlastne exteriérové prevedenie štandardných multisenzorických miestností.

Autorom myšlienky vybudovať

oddychový a zároveň stimulačný priestor v areáli zariadenia je riaditeľ CSS – DEMY Tibor Gavenda. Nový parčík ponúka bezbariérový prístup pre klientov s obmedzenou schopnosťou pohybu, ako aj trávnaté plochy a bylinkový záhon. Práve na jeho

tvorbe sa podieľali aj samotní klienti zariadenia spolu so svojimi rodinami. Uprostred záhrady je trávnik, ideálny na piknikové posedenie na deke či tulivaku alebo na loptové či iné hry. Park je počas pekných teplých dní ideálny na oddych na lavičkách či v tieni stromov. Celoročne však slúži predovšetkým na zmyslovú stimuláciu. Doplnený je totiž o prvky drobnej architektúry, ako sú farebné slnolamy, zrkadlá, zvonkohry a rôzne dotykové tabule.

Zážitková záhrada je vôbec prvou záhradou svojho druhu v rámci zariadení sociálnych služieb v kraji a svojim rozsahom zrejme aj v rámci Slovenska.

(ver)

Električka oslávi 110. narodeniny

Trenčianska historická električka patrí k tradičným atrakciám nášho kraja. V minulom roku prešla medzi Trenčianskou Teplou a Trenčianskymi Teplícami 7 tematických jazd, ktoré prilákali takmer 5 000 nadšencov. Počas letných mesiacov navyše železnička jazdila aj cez víkendy, čo využilo ďalších 6 200 cestujúcich. Tento rok oslávi železnica 110. narodeniny, pričom už štvrtým rokom sa o ňu stará nezisková organizácia TREŽ s finančnou podporou Trenčianskeho samosprávneho kraja. „Potešil nás záujem turistov a kúpeľných hostí, ktorí navštívili depo električiek v Trenčianskej Teplej. V ňom budujeme dopravnú expozíciu, vďaka ktorej sa návštevníci dozvedia o tejto unikátnej železničke viac informácií,“ uviedol Dušan Nosál, riaditeľ TREŽ, n. o.

Vzniká hokejová akadémia

Projekt stredoškolskej hokejovej akadémie je na Slovensku pilotným. Prví žiaci v nej začnú študovať už v septembri. „Hokejová akadémia nemá vychovávať len veľké hokejové talenty, ale aj športové osobnosti po komplexnej stránke. Šancu dostať sa na ľad majú získať aj tie deti, ktorým by to napriek ich talentu ekonomická situácia rodiny nedovolila. Akadémia má pomôcť rozvoju žiaka natoľko, že ak by sa aj v budúcnosti aktívne športu nevenoval, bude v tejto oblasti uplatniteľný na trhu práce,“ priblížili trenčiansky župan Jaroslav Baška a šéf slovenského hokeja Martin Kohút. Výstavbu hokejovej haly v rámci akadémie podporí aj vláda SR. Športové gymnázium v Trenčíne čaká od nového roka zo zákona transformácia na Strednú športovú školu. Už len tie budú môcť po novom ako jediné vychovávať a vzdelávať potenciálne športové talenty. Na Strednej športovej škole budú môcť športovci od septembra 2019 študovať nielen odbor športové gymnázium, ale aj ďalšie odbory ako športový manažment, digitálne služby v športe a spracovanie dát v športe. (red)

JANUÁR

- Trojkárová električka – mimoriadna jazda Trenčianskej elektrickej železničky Tr. Teplá – Tr. Teplice
- Otvorenie novej stálej expozície M. A. Bazovského v Trenčíne

FEBRUÁR

- Zimné slávnosti Hornonitria – obce Hornonitrianskeho regiónu

- Hudobné leto v Trenčianskych Tepliciach – 74. ročník najstaršieho festivalu komornej hudby
- Cyrilo-metodské slávnosti

AUGUST

- Letná sezóna na hradoch Trenčianskeho kraja: Trenčiansky hrad (koncerty), Beckov (História nás spája), Čachtice (Bátoričkina kvapka krvi), Bojnický zámok (nočné prehliadky) a pod.

TOP PODUJATIA V ROKU 2019

MAREC

- Fašiangy - Zahryznúť sa do fašiangovej šišky budete môcť takmer v každej obci Trenčianskeho kraja.

APRÍL

- Štart cyklisticko-turistického projektu Vrchárska koruna Trenčianska 2019

MÁJ

- Regionálna spomienková slávnosť pri príležitosti 100. výročia tragickej smrti gen. M. R. Štefánika – mohyla M. R. Štefánika
- ŠKODA Dohňany – Púchov Trophy maratón – cyklistický maratón

JÚN

- Štart letnej súťaže KOČR Križom krajom za 100 dní
- Štart prevádzky cyklobusov v TN kraji
- 60. ročník Myjavského folklórneho festivalu – Myjava

JÚL

- Pohoda – multižánrový festival s účasťou KOČR Trenčín región

SEPTEMBER

- Mňam Fest – festival regionálnych producentov potravín, Bánovce nad Bebravou
- Oslavy Dňa baníkov a Banický jarmok – Handlová a Prievidza
- Dni sliviek – Gazdovský dvor Turá Lúka – interaktívne podujatie pre verejnosť venované slivkám ako typickému ovociu regiónu

OKTÓBER

- Svetlonos na hradoch - svetlonosov z tekvic poznali už naši predkovia. Vlastnú tekvičku si môžete vyrezať počas podujatí na hradoch v Beckove, Trenčíne či Bojníckom zámku.

NOVEMBER

- Zamykanie Manínskej úžiny – Manínska tiesňava, turistické podujatie

DECEMBER

- Vianočné trhy v okresných mestách Trenčianskeho kraja

Kam v našom kraji?

január - február 2019

Termín: 17. november 2018 – 28. február 2019

Názov: Výstava vláčikov na Trenčianskom hrade
Miesto konania: kasáreň Trenčianskeho hradu
Web: www.muzeumtn.sk

Termín: 22. november 2018 – 31. marec 2019

Názov: Výstava Osudové osmičky Trenčina
Miesto konania: kasáreň Trenčianskeho hradu
Web: www.muzeumtn.sk

Termín: 6. december 2018 – 5. január 2019

Názov: Vianoce na zámku
Miesto konania: Bojnický zámok
Web: www.bojnycastle.sk

Termín: 6. december 2018 – 31. január 2019

Názov: Dubnický výtvarný salón 2018
Miesto konania: Výstavná sieň DK Dubnica nad Váhom
Web: www.dubnica.eu

Termín: 12. december 2018 – 18. január 2019

Názov: AMA 2018
Miesto konania: Galéria Regionart pri RKC v Prievidzi
Web: www.rkcpd.sk

Termín: január 2019

Názov: KLUBOVÁ VÝSTAVA členov fotoklubu Fénix
Miesto konania: kino Mier, Považská Bystrica
Web: www.pospb.sk

Termín: 2. január 2019

Názov: Novoročná čaša vína
Miesto konania: Spoločenská sála DK Partizánske
Web: www.muap.sk

Termín: 4. – 20. január 2019

Názov: Výstava obrazov – Drahoš Šťastný 2018
Miesto konania: Reštaurácia Dubno, Nová Dubnica
Web: www.novadubnica.eu

Termín: 5. január 2019

Názov: Prechádzky mestom so sprievodcom: Zabudnuté osobnosti
Miesto konania: Kultúrno-informačné centrum Trenčín
Web: www.visit.trencin.sk

Názov: Hviezdny cestopis – astronomické udalosti v roku 2019

Miesto konania: Hvezdáreň v Partizánskom
Web: www.hvezdaren.sk

Termín: 5. január 2019 o 16.00 h

Názov: Večer spoločenských hier
Miesto konania: Ži:va – činorodý priestor, 1. poschodie Domu služieb, Bánovce nad Bebravou
Web: www.ziva.thinkup.space

Termín: 6. január 2019 o 17.00 h

Názov: koncert – Viktória Tarabová
Miesto konania: Dubnický kaštieľ v Dubnici nad Váhom

20. január 2019
Javorina, Javorina...

Prvý mesiac nového roka tradične prinesie aj novomestské podujatie Javorina, Javorina... Pôjde už o jeho 22. ročník, ktorý sa ponesie i v znamení 26. výročia vzniku samostatnej Slovenskej republiky. V rámci neho opäť ocenia významné osobnosti z tohto regiónu a zároveň aj udelia tituly Kvalitný produkt Podjavoriny. Ktoré presne to budú, sa dozvieme 20. januára od 16:00 v Mestskom kultúrnom stredisku v Novom Meste nad Váhom. Ako informovala jeho riaditeľka Eva Grznárová, okrem odovzdávania ocenení bude súčasťou podujatia aj kultúrny program. V rámci neho vystúpia Malý komorný orchester – pri mKs v Novom Meste nad Váhom a Belcanto Duo z Bratislavy.

zdroj: msk.sk

Web: www.kastiel.dubnica.eu

Termín: 6. január 2019

Názov: Trojkráľová električka
Miesto konania: Trenčianska Teplá – Trenčianske Teplice
Web: www.trez.sk

Termín: 8. január 2019

Názov: Swing ples Kursalon Trenčianske Teplice
Miesto konania: Kursalon Trenčianske Teplice
Web: www.kursalonteplce.sk

Termín: 8. – 26. január 2019 o 16.30 h

Názov: Výstava fotografií fotoklubu Lumen
Miesto konania: Kultúrny dom S. Dudíka Myjava
Web: www.kultura.myjava.sk

Termín: 10. – 13. január 2019

Názov: 100 hodín astronómie
Miesto konania: Hvezdáreň v Partizánskom
Web: www.hvezdaren.sk

Termín: 11. január 2019 o 19.00 h

Názov: PRO AUTIS
Miesto konania: Piano club Trenčín
Web: www.tnos.sk

Termín: 12. január 2019

Názov: Novoročný vokálny koncert s poéziou Milana Rúfusa

12. december 2018 – 28. február 2019
100 rokov československých hračiek

Hračky vyrobené za protektorátu Čechy a Morava, prvé československé bakelitové autíčka aj kompletná séria Igráčkov z rokov 1977 – Dubnické múzeum pripravilo špeciálnu československú výstavu hračiek vo výstavných priestoroch tamojšieho kaštieľa. Tá predstaví najrôznejšie typy hračiek z 20. až 90. rokov minulého storočia. „Výstava sa pokúša zdokumentovať veľmi kvalitnú dobovú produkciu hračiek kedysi známych československých firiem, ktoré obstáli i v silnej konkurencii svetoznámych výrobcov. Medzi vystavenými exponátmi sú zastúpené kovové i drevené stavebnice, hry a skladačky, detské modely parných strojov, plechových automobilov, lodí, lietadiel i pohyblivé postavičky na hodinový mechanizmus. V expozícii nechýbajú ani historické súpravy plechových vláčikov inšpirované skutočnou parostrojnou železničnou a prvé železničné hračky vyrábané v Československu,“ priblížila riaditeľka múzea Monika Schwandtnérová. Výstava zo zbierok velvorského Múzea technických hračiek potrvá do konca februára.

zdroj: kastiel.dubnica.eu

Miesto konania: RKC v Prievidzi
Web: www.rkcpd.sk

Termín: 12. január 2019 o 19.00 h

Názov: Retro ples
Miesto konania: Posádkový klub Trenčín (ODA)
Web: Facebook @kaviarenstefaniktrencin

Termín: 13. január 2019

Názov: Svadobná výstava
Miesto konania: Penzión na letisku Trenčín
Web: www.skyparktrencin.sk

Termín: 14. – 25. január 2019

Názov: Výstava SŠÚV Topoľčany
Miesto konania: Výstavná sieň DK Partizánske
Web: www.muap.sk

Termín: 18. január 2019

Názov: Predstavenie – Tradičná svadba
Miesto konania: Spoločenská sála DK Partizánske
Web: www.muap.sk

Termín: 21. január 2019

Názov: Šaliarsky Matko
Miesto konania: CVČ, Považská Bystrica
Web: www.pospb.sk

Názov: Úplné zatmenie Mesiaca
Miesto konania: upresnené na webovej stránke organizátora

Termín: 23. január – 22. február 2019

Názov: PRIZMA 2019
Miesto konania: Galéria Regionart pri RKC v Prievidzi
Web: www.rkcpd.sk

Termín: 23. január 2019

Názov: LA GIOIA a Simple Lounge Quartet
Miesto konania: Kino Mier, Považská Bystrica
Web: www.pxcentrumpb.sk

Termín: 24. január 2019 o 18.00 h

Názov: Večerný koncert – Trio Impression
Miesto konania: Výstavná sieň MsKS Nové mesto nad Váhom
Web: www.msks.sk

Termín: 25. január 2019

Názov: ČARODEJNICE
Miesto konania: Kino Mier, Považská Bystrica
Web: www.pxcentrumpb.sk

Termín: 25. január 2019 o 18.00 h

Názov: LÚČNICA – Z tvorby prof. Štefana Nosáľa
Miesto konania: Kultúrny dom S. Dudíka Myjava
Web: www.kultura.myjava.sk

Termín: 26. január 2019

Názov: Šiesty charitatívny ples Mesta Nové Mesto nad Váhom
Miesto konania: Spoločenský dom v Novom Meste nad Váhom
Web: www.msks.sk

Termín: 27. január 2019

Názov: Nedel'a s rozprávkou – O snehuliakovej mrkve
Miesto konania: veľká sála Divadla Púchov
Web: www.kultura.puchov.sk

Termín: 27. január a 24. február 2019

Názov: Letecký Hangár X
Miesto konania: Letecké múzeum na letisku Trenčín
Web: www.skyparktrencin.sk

Termín: 28. január 2019 o 18.00 h

Názov: Koncert Marty Vančovej a kapely AT BAND
Miesto konania: sála MsKS v Novom Meste nad Váhom
Web: www.msks.sk

Termín: 30. január 2019 o 17.00 h

Názov: Smejko a Tanculienka: Hip, hip, hurá!
Miesto konania: Divadlo Púchov
Web: www.kultura.puchov.sk

2. február 2019

Máme narodeniny

Galéria Miloša Alexandra Bazovského v Trenčíne si v roku 2019 pripomenie okružle 50. výročie svojho vzniku. Pri tejto príležitosti pripravila špeciálny sprievodný program s názvom Máme narodeniny. „Počas prvej februárovej soboty budú mať návštevníci po celý deň možnosť pozrieť si novú stálu expozíciu M. A. Bazovského, ako aj výstavu Fotograf Bazovský, prejsť si výstavy s kurátorom a lektorom, dozvedieť sa viac zo života aj tvorby národného umelca,“ uviedla Radka Nedomová z trenčianskej galérie. Zároveň doplnila, že o 17:00 slávnostne otvorili aj novú stálu expozíciu Výtvarníci trenčianskeho regiónu III. Prostredníctvom nej sa predstaví ďalšia generácia regionálnych výtvarníkov, ktorých diela sa nachádzajú v zbierkovom fonde galérie. Celodenné podujatie bude tiež plné tvorivých aktivít a workshopov a nebude chýbať ani narodeninová torta.

Termín: 31. január 2019

Názov: Štvrtok? Jedine koncert! Peter a Lucia
Miesto konania: RKC v Prievidzi
Web: www.rkcpd.sk

Termín: február / marec 2019

Názov: VÝTVARNÉ SPEKTRUM 2019, AMFO 2019
Miesto konania: Považské osvetové stredisko v Považskej Bystrici
Web: www.pospb.sk

Termín: 1. február – 15. marec 2019

Názov: Stretnutie – Setkání
Miesto konania: Výstavné priestory Trenčianskeho samosprávneho kraja
Web: www.tnos.sk

Termín: 1. – 28. február 2019

Názov: Výstava fotografií MEDZI SVETMI – LUKÁŠ KUBIČINA a MIKULÁŠ DUDÁŠ
Miesto konania: kino Mier, Považská Bystrica
Web: www.pospb.sk

Termín: 2. február 2019

Názov: Zimné slávnosti Hornonitria
Miesto konania: Obecný úrad Nitrianske Pravno
Web: www.rkcpd.sk

Termín: 2. február 2019

Názov: Zimné slávnosti folklóru
Miesto konania: Pravenec
Web: www.rkcpd.sk

Termín: 2. február 2019 od 10.00 h do 17.00 h

Názov: Máme narodeniny
Miesto konania: Galéria M. A. Bazovského v Trenčíne
Web: www.gmab.sk

Názov: Svet a My

Miesto konania: Kultúrny dom S. Dudíka Myjava
Web: www.kultura.myjava.sk

Názov: Prechádzky mestom so sprievodcom: Židovské zvyky pri narodení a svadbe
Miesto konania: Kultúrno-informačné centrum Trenčín
Web: www.visit.trencin.sk

Názov: Kozmonautika v roku 2019

Miesto konania: Hvezdáreň v Partizánskom
Web: www.hvezdaren.sk

Termín: 4. február 2019

Názov: KLIMATÉRIUM...a čo?
Miesto konania: Divadlo Púchov
Web: www.kultura.puchov.sk

Termín: 6. február 2019

Názov: Čo sa sníva trpaslíkom
Miesto konania: Kino Mier, Považská Bystrica
Web: www.povazska-bystrica.sk

11. – 15. február 2019

Fašiangy v Gazdovskom dvore Turá Lúka

Centrum tradičnej kultúry v Myjave pripravilo pre deti materských, základných a stredných škôl výchovno-vzdelávacie podujatie Fašiangy v Gazdovskom dvore Turá Lúka. „Ľudia na staré zvyky postupne zabúdajú, a aj keď ich šťastie dodržiavajú, ich pôvodný význam nepoznajú. Preto sme pre deti pripravili interaktívne podujatie, na ktorom sa s nimi porozprávame o tomto najveselšom období roka a jeho špecifikách typických práve pre oblasť myjavského regiónu,“ informovala Eva Čmelová z Centra tradičnej kultúry. Deti návštevníci si napríklad vyskúšajú na vlastnej koži fašiangový sprievod. „Naučia sa pesničku, jednoduchý tanček, dostanú šable a spolu s vinšom Aby boli, aby boli dlhé konope... navštívia gazdinú, ktorá ich za tancovanie a zavinšovanie patrične odmení slaninkou, klobásou a hlavne výbornými šiškami, ktoré sa jedávali práve cez fašiangy,“ uzavrela Eva Čmelová. Fašiangy v Gazdovskom dvore potrvajú od 11. do 15. februára.

zdroj: ctkmyjava.sk

Termín: 9. február 2019

Názov: Majstri pravniarskej doliny
Miesto konania: Tužina
Web: www.rkcpd.sk

Termín: 9. február 2019 o 16.00 h

Názov: Smejko a Tanculienka
Miesto konania: Kultúrny dom S. Dudíka Myjava
Web: www.kultura.myjava.sk

Termín: 10. január 2019 o 16.00 h

Názov: Otvorenie novej stálej expozície M. A. Bazovského v Trenčíne
Miesto konania: Galéria M. A. Bazovského v Trenčíne
Web: www.gmab.sk

Termín: 11. február 2019

Názov: Deň žien a dievčat v astronómii
Miesto konania: Hvezdáreň v Partizánskom
Web: www.hvezdaren.sk

Termín: 11. – 15. február 2019

Názov: Fašiangy v Gazdovskom dvore Turá Lúka
Miesto konania: Gazdovský dvor Turá Lúka, Myjava
Web: www.ctkmyjava.sk

Termín: 11. – 22. február 2019

Názov: AMA
Miesto konania: Výstavná sieň DK Partizánske
Web: www.muap.sk

Termín: 14. február 2019 o 18.00 h

Názov: Večerný koncert – klavírny recitál umeleckej dvojice Ida Černecká a František Pergler
Miesto konania: Výstavná sieň MsKS Nové Mesto nad Váhom
Web: www.msks.sk

Termín: 13. február 2019

Názov: VALENTÍNSKE POHLADY DO VESMÍRU
Miesto konania: Hvezdáreň v Partizánskom
Web: www.hvezdaren.sk

Termín: 14. február 2019

Názov: Štvrtok? Jedine koncert! Longital
Miesto konania: RKC v Prievidzi
Web: www.rkcpd.sk

Termín: 15. február 2019

Názov: Pamätnica Jozefa Strečanského
Miesto konania: Poluvsie
Web: www.rkcpd.sk

Termín: 15. február 2019

Názov: KULTÚRA 2018
Miesto konania: Dom kultúry Prievidza
Web: www.rkcpd.sk

Termín: 16. február 2019

Názov: Vokálny recitál s poéziou
Miesto konania: RKC v Prievidzi
Web: www.rkcpd.sk

Termín: 19. január 2019 o 16.00 h

Názov: Večer spoločenských hier
Miesto konania: Ži.v.a – činorodý priestor, 1. poschodie Domu služieb, Bánovce nad Bebravou
Web: www.ziva.thinkup.space

Termín: 19. február 2019

Názov: Cestovateľské kino – Nórsko
Miesto konania: Kaviareň Štefánik, Trenčín
Web: Facebook @kaviarenstefaniktrencin

Termín: 20. február 2019

Názov: PACI PAC
Miesto konania: Kino Mier Považská Bystrica
Web: www.pxcentrumpb.sk

Termín: 23. február 2019

Názov: Light art show
Miesto konania: Kultúrny dom S. Dudíka Myjava
Web: www.kultura.myjava.sk

Termín: 23. február 2019 od 14.00 h

Názov: Fašiangová sobota
Miesto konania: Kúpeľné námestie, Trenčianske Teplice
Web: www.visit-teplice.com

Termín: 24. február 2019

Názov: Deň detského folklóru
Miesto konania: Poruba
Web: www.rkcpd.sk

Názov: Považská hitparáda

Miesto konania: Kino Mier Považská Bystrica
Web: www.pxcentrumpb.sk

Názov: Nedeľa s rozprávkou – Králiky z klobúka

Miesto konania: veľká sála Divadla Púchov
Web: www.kultura.puchov.sk

Termín: 26. februára 2019

Názov: Odchody vlakov
Miesto konania: Kino Mier, Považská Bystrica
Web: www.pxcentrumpb.sk

Termín: 27. február – 22. marec 2019

Názov: PAVOL REMIAŠ
Miesto konania: Galéria Regionart pri RKC v Prievidzi
Web: www.rkcpd.sk

27. február – 15. marec 2019 VÝTVARNÉ SPEKTRUM A AMFO 2019

Považské osvetové stredisko v Považskej Bystrici pripravilo výstavu a vyhodnotenie prác amatérskych výtvarníkov a fotografov z regiónu, ktorí sa zapojili do súťaží Výtvarné spektrum 2019 a AMFO 2019. Práce ocenené odbornou porotou postupujú z regionálnych do krajských kôl súťaží. „Výtvarné spektrum 2019 je postupová súťaž neprofesionálnej výtvarnej tvorby, podporuje rozvoj záujmovej umeleckej činnosti mládeže a dospelých v celej žánrovej rozmanitosti neprofesionálnej výtvarnej tvorby – v kresbe, grafike, maľbe, plastike, úžitkovej tvorbe a v prácach intermedialného charakteru,“ priblížila Lucia Budajová z Považského osvetového strediska. AMFO je zase najstaršou a najprestížnejšou súťažou v oblasti amatérskej fotografie a zároveň vrcholným podujatím tohto druhu na Slovensku. Je určená deťom, mládeži a dospelým. „Nie je tematicky zameraná ani vymedzená a koná sa každoročne. Jej hlavným cieľom je nadobúdanie vedomostí, rozvíjanie zručností a umelecko-odborný rast jednotlivcov prostredníctvom poznávania, realizácie a prezentácie vlastnej fotografickej tvorby,“ doplnila Budajová.

zdroj: pospb.sk

Galéria, ktorá zakvitne v máji

Kedysi to bol ešte bojnícky chotár, kde sa pestovali rôzne druhy jabloní. Dokonca tu bola aj ovocinárska škôlka, ktorej riaditeľom bol Martin Falešník. Asi len málokto (aj z Prievidžanov) tuší, že je to ovocinár, ktorého meno dodnes nesie ulica, ktorá je symbolom baníckeho remesla.

Ulica Falešníka je totiž sídlom budovy, kde bola od roku 1964 škola, ktorá vychovávala baníckych učňov. Od roku 2012, keď škola zatvorila svoje brány, však

budova chátala. O banícke remeslo už mladí nejavili záujem a nové odbory sa postupne presunuli k inej prievidzskej škole. Aspoň symbolicky sa však ovocie vracia na miesto, kde sa oň Martin Falešník svojho času staral. Z bývalej ovocinárskej škôlky a neskôr baníckeho učilišťa dnes vyrastá Galéria Jablona. „Chceme tu vybudovať kultúrne a kreatívne centrum, niečo na spôsob žilinskej Stanice Záriečie či Novej Cvernovky v Bratislave. V prievidzskej Jablone nájde

svoje miesto múzeum, požičovňa zdravotníckych pomôcok či coworkingové centrum pre začínajúcich podnikateľov. Pod jednou strechou sa stretnú rôzne občianske neziskové aktivity, ale aj slobodní umelci, kreatívci,“ vymenúva spoluautor myšlienky a šéf rovnomeného občianskeho združenia Michal Dobiaš s tým, že všetci sú vítaní s nápadom, ako tejto budove vdýchnuť nový život, novú dušu. Bývalé banícke učilište by malo žiť kultúrou.

A tak ako nám v letných horúčkach príde vhod tieň jablone, aj v Galérii Jablona sa máme cítiť dobre a radi sa sem znova vracat'. „Spomínaný model kultúrneho a kreatívneho centra je postavený na tom, že približne polovica priestorov pôjde na komerčný prenájom. A práve komerčný prenájom zabezpečí financovanie nekomerčných aktivít, ale aj postupnej rekonštrukcie budovy,“ vysvetľuje Michal Dobiaš.

Už teraz sa môžu milovníci histórie tešiť na pripravované Múzeum starej Prievidze. Priamo v galérii sa budete môcť poprechádzať uličkami mesta s budovami a ich príbehmi. Michal

Dobiaš prezradil, že jednou bude aj Kino Slávia, ktoré si už málokto pamätá. V múzeu si podľa neho zaspomíname na významných prievidzských fotografov, ale aj významného kníhtlačiara Bernarda Kubiča. Priamo v budove vzniká aj technické múzeum, múzeum obchodu, múzeum školy a napríklad aj ukážkový byt z obdobia socializmu. Ak pôjde všetko podľa plánu a združeniu sa podarí získať plánované financie, prvá časť Galérie Jablona zakvitne už v máji.

(ras)

Otestujte si vedomosti o Papradňanskej doline

1. V ktorej obci nájdete historickú budovu školy, v ktorej je dnes múzeum?

- a) Stupné
- b) Jasenica
- c) Brvnište

2. S ktorým rodom sa tradične spája Považský hrad?

- a) Podmanických
- b) Thurzovcov
- c) Pálfiocov

3. V ktorom mesiaci sa koná podujatie Bačova cesta?

- a) máj
- b) jún
- c) september

4. Kde sa nachádza ďalšia obec, ktorá má vo svojom názve slovo Jasenica?

- a) Spiš
- b) Orava
- c) Gemer

5. Medzi typické nárečové slová z Papradna patrí aj slovo kokorúd. Čo to znamená?

- a) kohút
- b) poleno
- c) šiška zo stromu

Správne odpovede:
C, A, A, B, C

Z POŠTY

S pozdravom, vďakou za uverejňovanie krížovky a s práním pracovnej pohody z pracovných výsledkov aj v roku 2019, za skupinu seniorov – „sinedžerov“ celému redakčnému kolektívu.

Karol Šlesar,
Dubnica nad Váhom

Vážená redakcia, ďakujem za Autoatlas Slovenská republika. Odmena ma potešila a využívam ju. Váš dvojmesačník mám skutočne rada, pretože mi prinášate informácie, ktoré sú pre mňa nové a zaujímavé a pomáhajú mi pri mojej záľube – poznávaní Slovenska. Želám Vám pri Vašej práci čo najviac skvelých nápadov a úspechov.

Vaša čitateľka
Katarína Humajová,
Nedožery-Brezany

Trenčín región, dvojmesačník, január – február 2019, číslo: 1, ročník IV., vyšlo: 5.1.2019. **Vydáva:** Trenčín región, Krajská organizácia cestovného ruchu (KOCR), adresa: Trenčín región – Krajská organizácia cestovného ruchu, K dolnej stanici 7282/20A, 911 01 Trenčín, IČO: 42377897, poštová adresa: Trenčín región – Krajská organizácia cestovného ruchu, K dolnej stanici 7282/20A, 911 01 Trenčín. **Redakčná rada:** Eva Frývaldská, Veronika Rezáková, Veronika Matyášová. **Redakcia:** Radovan Stoklasa – šéfredaktor a kolektív autorov. **Foto:** Radovan Stoklasa, archív redakcie – ak nie je uvedené inak. **Kontakty** – email: redakcia@trenclinregion.sk, web: www.trenclinregion.sk. **Náklad:** 111 300 ks, distribúcia v Trenčianskom samosprávnom kraji: obce do 3000 obyvateľov – do schránok, obce a mestá nad 3000 obyvateľov: OcÚ, MsÚ, elektronická podoba: www.trenclinregion.sk. Zaregistrované na MK SR, EV 5360/16, ISSN 2453-7942. Autorské práva vyhradené – použitie len so súhlasom vydavateľa. **Redakčná uzávierka čísla I/IV:** 20. decembra 2018, najbližšie číslo vyjde 5. marca 2019.

Krížovka

V krížovke je ukrytá pranostika.

Pranostika	podnet	tesaním opracuje, okreše	značka decimetra	dus	uniesť (expr.)	mierne na cieľ	1. časť tajničky	značka pre abvolt	sekal, rúbal	Autor krížovky: Juraj Mitošinka	pourgovať	obotkať (zried.)	alkoholický nápoj (hovor.)	3. časť tajničky	Elena (dom.)
huckaním popudiť (hovor.)										odspodu obhryzie					
stáva sa tmavším										pooberal značka irídia					
EČV Partizánskeho			morská ryba obraz svätých					úradná písomnosť anjeliček							
sluchové orgány				mužské meno trhalo (kniž.)				zrúknú teplotou rozpúšťajme							titánová ruda
úbytok (odb.)										lovec rakov (hovor.) cesta (z lat.)					
Pomôcky: Baal, kalma, apus, dekrement	mužské meno	domáce zvieratá 2. časť tajničky					dávať najavo začať						značka ruténia podsievanie		
po zdráhaní pripustiť						nespletať morský živočích						remíza (šach.) bábnik (kniž.)			
fenický boh					bezvetrie tábor pod holým nebom						pravoslávni kňazi zato				
hoci, po česky			obrvy zrúcam, zrútim							zapatrošil citoslovce veselosti					
citoslovce obľížania				štát v jz. Ázii okolo (bás.)					treskot otčina, domovina						pokryl rosou
zvukovo prevádzať do iného jazyka								vretienko miesto, ktorým sa prechádza							
Pomôcky: rutil, monach, lam, nús, air	tutúkal klipsňa						mzda škriab					veľká sova naivka (zried.)			
materiál z kôry duba korkového						druh priadze mačina, po česky							lebo (bás.) ženské meno		
plakal (bás.)					uč sa (expr.) ktosi						druh kôrovca rokľa				
staroindický boh podsvetia				byť vo vare hvezdársky ďalekohľad						robí redším rozčuľuje					
EČV Pezinka			pravoslávny mních zahynie v boji						úplne zavrel vtipnosť						
sopliak (pejor.)						trochu zahrkal Letecké opravovne								modla	Richard (dom.)
Pomôcky: mediál, vidikon, duál	vynadal kopec						dvojné číslo rozum					nápev, pieseň nejaký (bás.)			
snímacia elektrónka								okamih (bás.) skr. rádio-telefónu					rímske číslo 501 značka rádia		
mužské meno						4. časť tajničky									
mienilo						trasením zhadzovalo									

Odmenili sme až ôsmich výhercov

Do redakcie nám opäť prišlo veľa správnych riešení krížovky v dvojmesačníku Trenčín región (číslo 6, ročník 3, november – december 2018). Spolu ich bolo 122. Všetkým sa podarilo vylúštiť znenie pranostiky: Keď je pekne na Ondreja, celý rok na všetky sviatky bude pekne.

Vyžrebovali sme ôsmich šťastlivcov, ktorí si rozdelili tieto ceny:

Zuzana Szeplakiová, Košice, Magdaléna Laluchová, Handlová a Mgr. Andrea Šteinerová, Bystričany získavajú bedekre Trenčín región. **Viliam Marček, Omšenie** dostane cestovný lexikón. **Karol Šlesar, Dubnica nad Váhom, Oľga Brveníková, Bodiná, Terézia Hudecová, Nováky a Jozef Michalík, Kosotlec** sa môžu tešiť z autoatlasov Slovenskej republiky. Všetkým výhercom gratulujeme.

Aj teraz sme si pre vás pripravili novú celostranovú krížovku, v ktorej sa ukrýva pranostika. Jej znenie nám posielajte najneskôr do 20. februára 2018 na redakčný e-mail: redakcia@trenclinregion.sk alebo poštou na adresu: Trenčín región – Krajská organizácia cestovného ruchu, K dolnej stanici 7282/20A, 911 01 Trenčín. Výhercovia sa môžu opätovne tešiť na zaujímavé ceny. Držíme palce.

(red)

Ako šiel čas...

Partizánske má za sebou rok plný osláv. Osmička v dátume je pre toto okresné mesto symbolická. No ani deviatka sa nedá zahanbiť. Práve s číslom deväť sa spájajú rôzne výročia, ktoré súvisia s Kostolom Božského Srdca Ježišovho. Jediného rýdzo funkcionalistického kostola na Slovensku.

Prichádzame od sakristie a cez veľké drevené dvere sa dostávame pred oltár. Dekan Vladimír Farkaš mal pravdu. Pred sochou Krista, ktorá dominuje interiéru kostola, pokľakne aj neveriaci. Otvorená náruč, vykročenie a výraz tváre nadživotnej sochy strhnú na seba pozornosť a v tichu sledujete, čo vám chce muž nad vami povedať.

Stojíme uprostred funkcionalistickej budovy – strohé biele steny, mramorové stĺpy aj oltár. Vonku práve svieti zimné slnko a cez vysoké okná osvetľuje pries-

tor, z ktorého sála sakrálnosť. Sme v kostole, ktorý je národnou kultúrnou pamiatkou. A pritom stačilo málo a neboli by sme v kostole, ale v kultúrnom dome. Kultúru tu však nájdete aj v tejto podobe. Akademický sochár Tibor Bártfay, ktorý stojí za sochou Ježiša, urobil v kostole kus umeleckej práce – okrem iného sú to dvanásť apoštolov na oltári či reliéfna križová cesta po obvodu kostola.

Rímskokatolícky chrám sa staval súčasne s evanjelickým. Bolo to na zelenej lúke a kostol vo funkcionalistickom štýle mal dotvárať celkovú atmosféru „Baťovian“. Staváť sa začalo ešte v roku 1939, tento rok teda oslávi 80. narodeniny. Stavba sa však v roku 1948 pribrzdila. Komunistickému režimu sa myšlienka kostola ako výrazného prvku v robotníckom meste vôbec nepáčila. Absolútnu stopku dostali evanjelici, ktorí sa

dodnes stretávajú v pôvodnom drevenom kostolíku. „Ani rímskokatolícky kostol to však nemal jednoduché. Myšlienka bola jasná. Vežu z kostola odstrániť a základný priestor bude ako stvorený pre kultúrny dom,“ ukazuje na fotku Božieho chrámu dekan Vladimír Farkaš.

Kostol sa nakoniec podarilo do- stavať, no o oficiálnom vysvätení nemohlo byť ani reči. „Písal sa rok 1949 a vtedajší biskup Škrá-

Zaľko sa neskôr dostal za mreže. Tohto roku sa tak píše 70. výročie požehnaní kostola a zároveň 30. výročie jeho vysvätenia. Veriaci v Partizánskom totiž museli čakať dlhé štyri desaťročia, kým sa z kostola stal svätostánok. Stalo sa tak dva mesiace pred pádom režimu. „Medzitým postavili túto šialenú výškovú budovu. Povedzme si pravdu, to neboli ani plnohodnotné byty. Budova by mala ísť k 17. novembru tohto roka dole. Opäť symbolický dátum,“ vymenúva dekan. „Desať rokov sa báli, až biskup Baláž vystavil tento dekrét o vysvätení kostola.“

Aj v samotnom meste sa ľudia ťažko lúčili s bývalým režimom. Spomínaná výšková budova je akýmsi lakmusovým papierikom nálad v Partizánskom. Čím ďalej sme od roku 1989, tým viac ľudí sa prikláňa k názoru, že výšková budova má byť minulosťou. Vníma to aj dekan Vladimír Farkaš. Do Partizánskeho sa vrátil slúžiť po desaťročnej práci na biskupskom úrade v Banskej Bystrici. Návrat neľutuje, naopak, vrátil sa do mesta, kde sa ľudia začali stretávať a spájať. Bez ohľadu na vek či vierovyznanie. Spájanie Partizánčanov symbolicky dotvárajú dve podujatia v roku. Adventné a predveľkonočné ekumenické (a zároveň občianske) prechádzky mestom. V zástupe sa stretnú katolíci, evanjelici,

bik poveril miestneho farára Mateja Zaľka, aby kostol požehnal. Stalo sa tak v prítomnosti úzkeho kruhu ľudí, dokonca v nočných hodinách,“ pokračuje dekan v príbehu ako z detektívky. Farár

metodisti, ale aj ľudia bez viery. Na Veľký piatok spolu kráčajú od jedného kostola k druhému cez metodistickú modlitebňu. A v tichosti nesú kríž.

(gab)